

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Milli Məclis “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” yeni qanun layihəsini birinci oxunuşda qəbul edib

Milli Məclisin aprelin 5-də keçirilən iclasında “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” yeni qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb. Parlamentin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili layihə barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, təqdim olunan sənəd Prezident İlham Əliyevin “İnvestisiya fəaliyyətinin təşviq edilməsi və xarici investorların hüquqlarının qorunması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Sərəncamında “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” və “Xarici investisiyanın qorunması haqqında” qanunların əsasında yeni “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” qanun layihəsinin yaradılması barədə göstərişinə uyğun hazırlanıb.

İnvestisiyaların iqtisadiyyatda mü-

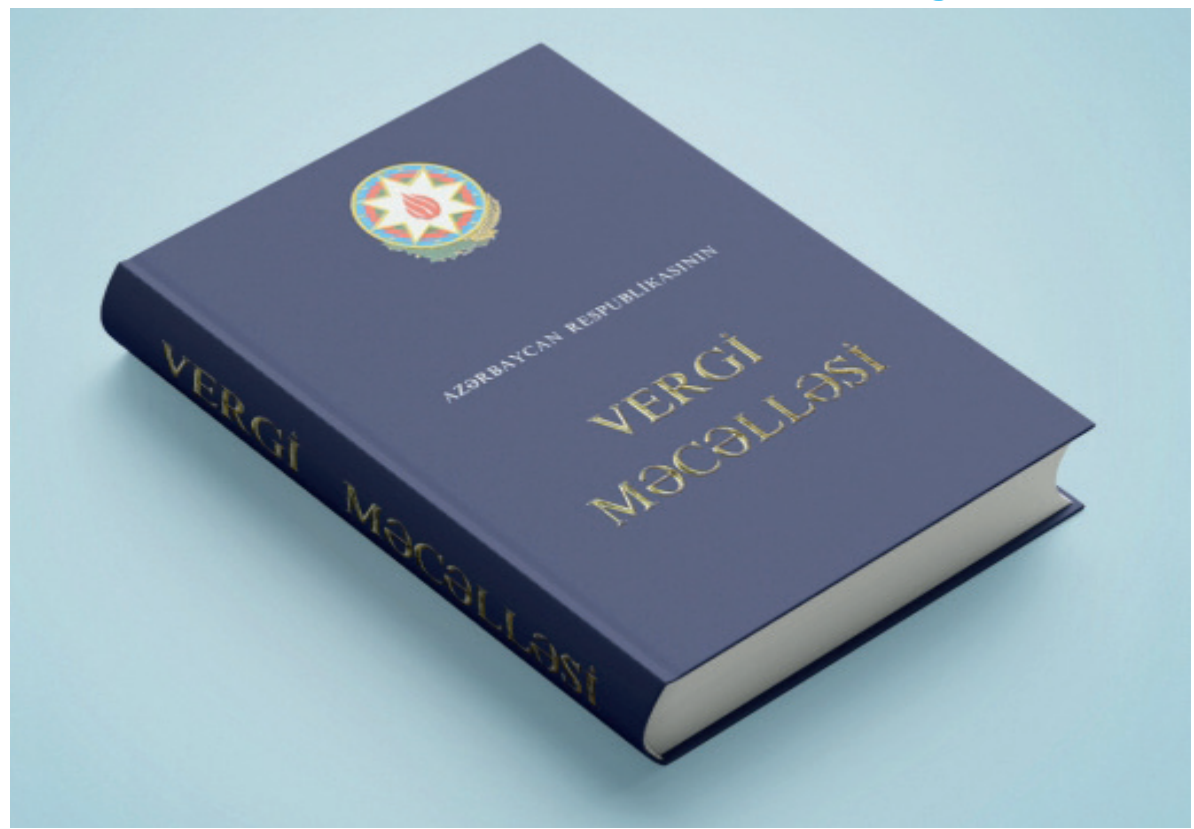
hüm rol oynadığını deyən komitə sədri regionda investisiya cəlb ediliyi ilə seçilən ölkə kimi Azərbaycan iqtisadiyyatına qoyulan investisiyalarla bağlı göstəriciləri açıqlayıb. O, keçən dövr ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatının struktur və məzmunca xeyli dəyişdiyini, yeni çağırışlar fonunda yeni tənzimləmələrin aktual olduğunu qeyd edib.

Bu cəhətdən müzakirəyə təqdim olunan layihənin əhəmiyyətini vurğulayıb, ümumi çərçivə xarakteri daşıdığını bildirib və sənədi iqtisadiyyatın strukturunun, biznes mühitinin təkmilləşməsi, investisiya cəlb ediliyinin artırılması baxımından irəliyə doğru atılmış mühüm bir addım kimi xarakterizə edib.

Sənəd səsvermədən sonra birinci oxunuşda qəbul olunub.

Transfer qiyməti beynəlxalq vergitutma sahəsinin aktual mövzusunə çevrilib

Müasir dövrdə transfer qiyməti beynəlxalq vergitutma sahəsinin aktual mövzularından birinə çevrilib.

Mövzunu vergi üzrə mütəxəssis Meyxanım Ələkbərova şərh edib.

Onun sözlərinə görə, transfer qiymətlərinin aktuallaşmasının əsas səbəblərindən biri son illərdə beynəlxalq ticarət dövriyyəsinin böyük hissəsinin transmilli şirkətlərin payına düşməsi və dövlətlərin hər il bu sahədə vergidən yayınma halları hesabına külli miqdarda gəlirdən məhrum olmasıdır. Respublikamızda da bu sahədə vergi inzibatchılığının təkmilləşdirilməsi və vergi nəzarətinin gücləndirilməsi məqsədilə Vergi Məcəlləsinə bir sıra dəyişikliklər və əlavələr edilib. M.Ələkbərova qeyd edib ki, təcrübədə rezidentin özünün daimi nümayəndəlikləri ilə apardığı əməliyyatlara tez-tez rast gəlinir. Vergi Məcəlləsinin 14.1.2.1-ci maddəsi dəyişiklikdən əvvəl bu əməliyyatlar üzrə transfer qiymətlərinin tətbiqini istisna edirdi. Dəyişikliklərdən sonra isə rezidentin başqa dövlətlərdə (ərazilərdə) yerləşən hər hansı nümayəndəliyi, filialı və digər bölməsi arasında apardığı əməliyyatlara da transfer qiymətinin tətbiqi nəzərdə tu-

tulur. Bir-biri ilə qarşılıqlı surətdə asılı olmayan şəxslər arasında sövdələşmə yolu ilə vergidən yayınma məqsədi daşıyan əməliyyatlarda bir çox manipulyasiyalara rast gəlmək olur. Bu vəziyyət vergidən yayınma hallarını artırır. Ölkəmizdə bu kimi hallarda vergidən yayınma hallarının qarşısının alınması məqsədilə Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliyə əsasən, transfer qiyməti bir-biri ilə qarşılıqlı surətdə asılı olmayan şəxslər arasında aparılan əməliyyatlara da tətbiq ediləcək, bu şərtlə ki, şəxslər beynəlxalq əmtəə birjalarında ticarət olunan məhsullar üzrə əməliyyat aparmış olsunlar və ya Azərbaycan Respublikasının rezidenti və ya qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyinin vergi ili ərzində ümumi gəlirləri 30 milyon manatdan çox və hər bir qeyri-rezident şəxslə apardığı əməliyyatların həcmi ümumi gəlirlərdə (xərclərdə) xüsusi çəkisi 30 faizdən artıq olsun.

Mütəxəssis vurğulayıb ki, həmin əməliyyatlarda beynəlxalq qiymətləndirmə prinsiplərinin tətbiqi həm bazarda rəqabətin artmasına, həm də vergitutma bazasının genişlənməsinə səbəb olacaq.

Sahibkar fəaliyyətini müvəqqəti dayandırdıqda, hansı sənədlər tələb olunur?

Vergiödəyicisi sahibkarlıq fəaliyyətini və ya digər vergi tutulan əməliyyatlarını müvəqqəti dayandırdıqda, hansı sənədləri təqdim etməlidir?

Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, vergi ilində vergiödəyicisi sahibkarlıq fəaliyyətini və ya digər vergi tutulan əməliyyatlarını müvəqqəti dayandırdıqda, “Vergiödəyicisinin, onun filialının, nümayəndəliyinin və ya digər təsərrüfat subyektinin (obyektinin) fəaliyyətinin və digər vergi tutulan əməliyyatlarının dayandırılması haqqında arayış”ı təqdim etməlidir.

Arayışda sahibkarlıq fəaliyyətinin və ya digər vergi tutulan əməliyyatların dayandırılmasının müddəti göstərilməlidir. Qeyd olunan müddət bitdikdə, fəaliyyətin dayandırılması barədə yenidən müraciət edilmədikdə isə fəaliyyətinin dayandırılması haqda müraciətdə göstərilən son tarixdən sonrakı gündən etibarən vergiödəyicisinin fəaliyyəti aktivləşir və müvafiq bəyannamələrin vergi orqanına təqdim olunması üzrə öhdəlik yaranır.

Eyni zamanda, vergiödəyicisinin hesabat dövründə sahibkarlıq fəaliyyəti və ya digər vergi tutulan əməliyyatı olmadığı halda, o, vergi orqanına vergi hesabatının əvəzinə, hesabatın təqdim edilməsi üçün

müəyyən edilmiş müddətdən gec olmayaraq “Vergi, məcburi dövlət sosial sığorta, işsizlikdən sığorta və icbari tibbi sığorta haqları üzrə öhdəliklərin yaranması haqqında arayış” təqdim etməlidir.

Həmin arayışı və ya vergi hesabatını əsas olmadan müəyyən edilən müddətdə təqdim etməyən vergiödəyicilərinə 40 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Vergiödəyicisinin sahibkarlıq fəaliyyəti və ya digər vergi tutulan əməliyyatları olmadığı halda, vergi ödəmək öhdəliyi yaranmır.

Məşğulluq tutumlu müəssisələrin yaradılması və inkişafı dəstəklənir

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) və “Birgə Invest”-in təmin etdiyi dövlət dəstəyi ilə yaradılmış “Caspian Textile” müəssisəsi istehsal gücünü və məhsul çeşidini artırır. Bakının Qaradağ rayonunda fəaliyyət göstərən müəssisənin yaradılmasına KOBİA və “Birgə Invest” vasitəsilə maliyyə mənbələrinə çıxış, biznesin planlaşdırılması və təşkili, daxili bazar

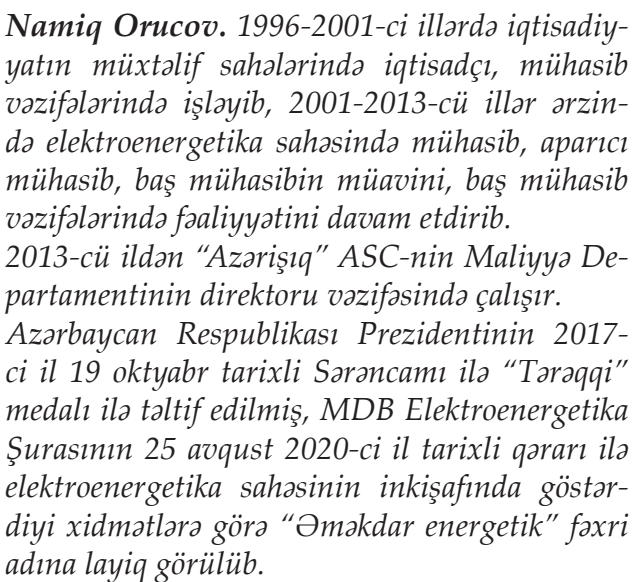
araşdırmalarının aparılması, biznes planın tərtib edilməsi, işçi heyəti üçün təlimlərin təşkili istiqamətlərinə dəstək göstərilir.

KOBİA-dan bildirilib ki, aprelin 5-də agentliyin nümayəndələri müəssisədə istehsal prosesi ilə tanış olub, gələcək planlar və lazımı dəstək barədə fikir mübadiləsi aparıblar. Məlumat verilib ki, hazırda müəssisə tərəfindən müxtəlif uniformalar, məktəbli, işçi və sair geyimlər istehsal edilir, işçi dəbilqələri, əlcəklər, ayaqqabılar və respiratorlar satışa çıxarılır. Müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş müəssisədə tikış, boya, naxış, model dizayn və konstruktor büroları var. Son bir ildə müəssisədə aylıq istehsal gücü 15 min ədəd geyimə çatdırılıb. Yeni tekstil məhsullarının istehsalı və müəssisənin istehsal gücünün aylıq 30 min ədəd geyimə çatdırılması istiqamətində müvafiq işlər görülür. Müəssisədə 60-a yaxın işçi çalışır. Həssas əhali qrupuna aid olan insanların uyğun vəzifələrdə işlə təmin olunmasına diqqət yetirilir.

Namiq Orucov: “Elektroenergetika sisteminin infrastrukturunu
təkcə texnikadan ibarət deyil, eyni zamanda bu texnikanın
istismarını təmin edən insanlardan ibarətdir”

İlham Əliyev

- Hər şeydən əvvəl, maliyyə direktoru təkcə maliyyəçi deyil, həm də menecer olduğundan, idarəetməyə çox vaxt ayrılmalı və hər şeyi özü etməyə çalışmalıdır. Əks halda, heç bir irəliləyiş, şəxsi inkişaf olmayacaq. İdarə oluna bilən bir sistem yaratmaq lazımdır: vəzifə və məsuliyyətləri aydın şəkildə müəyyənləşdirmiş, şöbələr arasında qarşılıqlı əlaqə qurulmuş bir struktur qurmaq, bu strukturda ixtisaslı mütəxəssislərlə təmin etmək və ya mövcud kadrların səviyyəsini yüksəltmək. Eyni zamanda, avtomatlaşdırmağa daha çox vaxt sərf edilməlidir ki, bir çox prosesləri daha operativ yerinə yetirmək

Hər bir müəssisənin uğurlu işinin təminatı burada işləyən savadlı, yüksəkixtisaslı müdaxəssislər, öz işinin peşəkarı olan insandır. İnsanlar müstəqil qərar qəbul etməli və onlara qoyulan tələbləri qiymətləndirə bilməlidirlər. Bundan əlavə, işçi heyəti hər bir üzvünün öz maraqları olan və idarəedici təsirlərə çox həssas olan bir komandadır. Məhz bu səbəbdən onların reaksiyasını əvvəlcədən proqnozlaşdırmaq heç də asan deyil.

Kadrların idarə edilməsinin müasir konsepsiyaları işçinin şəxsiyyətinin və artan əhəmiyyətinin tanımına, onun motivasiyalarının öyrənilməsinə, onların düzgün formalaşdırmaq və şirkəti qarşısında duran strateji vəzifələrə uyğun olaraq tənzimləmək qabiliyyətinə əsaslanır. Bundan əlavə, işçi heyətinin idarə edilməsinin müasir nəzəriyyəsi və praktikasi işçilərin təkcə maddi deyil, həm də sosial ehtiyaclarının ödənilməsinə böyük diqqət yetirilməsini tələb edir.

- *"Azərişiq" ASC-də kadrların peşəkarlığına necə diqqət ayrılır? Onların peşə təhsilinin davam etdirilməsi üçün hansı işlər görülür?*

- "Azərişiq" ASC Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə ölkənin elektroenergetika ixtisası üzrə kadr hazırlayan ali təhsil müəssisələri ilə müştərk layihələr həyata keçirir. Bu, onun illər paylayıcı elektrik şəbəkələrdə gedən yenidənqurma işləri və yeni texnologiyaların şəbəkələrə tətbiqinin gənc kadrların istehsalatın tələb etdiyi sahələrdə hazırlığı ilə bağlıdır.

Maliyyə departamentində çalışan kadrlara gəldikdə, bilik və bacarıqları müasir tələblərə cavab verən

- Elektrik verilişi xətlərinin
trassasına düşən ərazilərin
minalardan və partlama-
mış hərbi sursatlardan tam
təmizlənməməsi, işlərin
aparıldığı ərazilərdə dağ-
lıq relyefin üstünlük təşkil
etməsi və digər çətinliklə-
rin olmasına baxmayaraq.

işğaldan azad edilmiş ərazilərin həm Vətən müharibəsi dövründə, həm də hərbi əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra elektrik enerjisi ilə təmin olunması istiqamətində “Azərişiq” ASC tərəfindən təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilmiş, işğaldan azad olunmuş ərazilər elektrik enerjisi ilə təmin edilmişdir. Hər bir azərbaycanlı üçün xüsusi önəm daşıyan Şuşa şəhərinə dayanıqlı elektrik enerjisinin verilişi isə 37 gün ərzində, 07 yanvar 2021-ci il tarixində təmin olmuşdur.

Mühəribə başa çatdıqdan qısa müddət sonra Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Ağdam, Qubadlı, Kəlbəcər rayonlarının əraziləri və Hadrut və Suqovuşan qəsəbələrində yeni yaradılan dövlət, hərbi və digər təyinatlı strukturlar dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilmişdir. Hal-hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə paylayıcı şəbəkənin yenidən qurulması işləri intensiv şəkildə davam etdirilir. Ənənəvi paylayıcı xətlərdən fərqli olaraq, yeni paylayıcı şəbəkələrin “Ağıllı şəbəkələr” (Smart Grid) sistemini və smart sayğacların quraşdırılması əsasında yenidən qurulması planlaşdırılır. Bununla da keyfiyyət göstəricilərinə (gərginlik, tezlik, reaktiv və s. kimi texniki parametrlərə), texniki itkilərin hesablarına, alınan enerji ilə satılan enerji dəyərlərinə düzgün nəzarət olunmasına və balansın izlənməsinə xüsusi yenilik gətiriləcəkdir. Eyni zamanda, qurulacaq şəbəkələr “Azərişiq”ASC-də Coğrafi İnformasiya Sistemlərinin tətbiqi ilə yeni yaradılan “3D mobil elektron xəritə” sistemində inteqrasiya

- Siz sağ olun. Ümid edirəm, söhbətimiz yeni başlayan mühasiblər, menecerlər üçün faydalı olacaq.

Müsaibəni apardı
Yeganə Məmmədova

Koreya Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə sərmayə yatırmaqda maraqlıdır

sialının artması və bu sahədə Koreyanın beynəlxalq mərkəzləri ilə birgə tədqiqatların aparılmasının hər iki ölkənin maraqlarına xidmət edəcəyini vurğulayıb. Eyni zamanda, Azərbaycan və Koreya arasında ticarət dövrriyyəsinin artırılması, ticarət və investisiya sahəsində əməkdaşlığın genişlənməsinin ölkələrin iqtisadi inkişafına öz müsbət töhfəsini verəcəyini qeyd edib. Bu istiqamətlərdə birgə tədqiqatların həyata keçirilməsi üçün İİTKM və Koreyanın müvafiq beynəlxalq mərkəzləri arasında əlaqələrin qurulması barədə razılıq əldə edilib.

Azərbaycanın iqtisadi tarix elminin korifeylərindən

Azərbaycan xalqı böyük şəxsiyyətlər yetişdirən xalqdır. Bu, danılmaz həqiqətdir ki, görkəmli alimlərimizin, ziyalılarımızın şöhrəti, sorağı uzaq-uzaq ellərdən gəlir.

Əmircan torpağı Azərbaycana çoxlu ziyalı, gözəl insanlar bəxş etmişdir. Onların arasında Abbasqulu ağa Bakıxanov, Şəmsi Əsədullayev, Səttar Bəhlulzadə, Tofiq Bayram, Malik Ramazanzadənin adlarını çəkmək olar. XX əsr haqqında düşünərkən onun xalqımızın tarixində, mədəni həyatında hansı izlər buraxdığı istəməz gözümüz önündə canlanır. XX əsr həm də xalqımızın yaddaşında neçə-neçə elm xadimlərimizin yaşayıb-yaratması, tarixə çevrilməsi ilə yadda qalacaqdır. Onların sırasında elmi irsi, sanballı monoqrafiyaları ilə yanaşı, həm də xüsusi görkəmi, ali elmi məclislərdə özünəməxsus çıxışları, çoxlarına nəsib olmayan hazırcavablığı, müdrik məntiqi və nətiqlik məhərəti ilə seçilən Əlisöhbət Sumbatzadə adlı bir elm cəfakəşinin də olması şübhəsizdir. Elmimizdə, akademiyaımızda bu gün də yeri görünən Əlisöhbət Sumbatzadənin bu yaxınlarda 115 yaşı qeyd olunmuşdur. Bu böyük insanın yetirmələrindən bir neçəsinin akademik Əlisöhbət Sumbatzadə haqqında dedikləri ilə tanış olduq. Yəqin ki, onların xatirələri oxucularımız üçün də maraqlı olar.

Onun şöhrəti respublikamızın hüdudlarını aşmış, o beynəlxalq aləmdə tanınmışdır. Əsərlərinin bir çoxu keçmiş SSRİ məkanına, Zaqafqaziya, Monqolustana və digər ölkələrə həsr olunmuşdur. Bu əsərlər Bakıdan başqa, Moskvada, Tehrandan, San-Fransiskoda, Berlində, Edinburqda, Buxarestdə, Ulan-Batorda, Aşqabatda və s. şəhərlərdə nəşr olunmuşdur. O, SSRİ-də elm və texnika üzrə Lenin mükafatları komitəsində tarix bölməsinin və 12 cildlik "SSRİ tarixi"nin Baş redaksiya heyətinin üzvü idi. Xülasə, biblioqrafiyası və fəaliyyət dairəsi çox geniş idi. Onun gözəl insan, zarafatçı, güləruz, sadə və səmimi, təvazökar şəxs olduğunu söyləməyi özümə borc bilirəm. O, çox xeyirxah, hər cür məhdudiyyət hisslərindən (paxıllıq, yerliçilik və bu kimi) azad olan insan idi. Geniş elmi ictimaiyyət, ziyalılar, xalq onu sevir, rəsmi dairələr isə yüksək qiymətləndirirdilər. Ona respublikanın "Əməkdar elm xadimi" (1958-ci il) fəxri adı verilmişdi. Respublika Ali Sovetinin deputatı və Rəyasət heyətinin üzvü idi. Keçmiş SSRİ-nin orden və medalları ilə təltif olunmuşdu. Mən fəlsəfi məsələlər müzakirə olunarkən onun maraqlı çıxışlarının şahidi olmuşam. Bir vaxt fəlsəfə üzrə namizədlik dissertasiyalarının müdafiəsi BDU-nun tarix fakültəsinin Elmi Şurasında, sonralar isə fəlsəfə,

O, TƏKCƏ TARİXÇİ VƏ YA İQTİSADÇI ALIM DEYİLDİ, HƏM DƏ MÜTƏFƏKKİR İDİ

Respublikamızın ictimaiyyəti görkəmli alim, akademik Əlisöhbət Sumbatzadənin yubileyini qeyd edir. Mən onu 1947-ci ildən - BDU-ya tələbə kimi daxil olduğum vaxtlardan tanıyırdım, yeni 60 ildir. Bu alimi 60 ildən çox vaxt tanıyıramsa, onun haqqında söz deməyə mənəvi haqqım var, səriştəm var. Həç bir il keçməmişdi ki, (1948-ci il) onun elmlər doktoru alimlik dərəcəsini aldığını bildim. On il sonra isə o, AMEA-nın həqiqi üzvü (akademiki) oldu. 1955-ci ildə mən namizədlik dissertasiyasını müdafiə etdiyim ildə o, akademiyanın müxbir üzvü seçilmişdi. O, Bakının Əmircan (Xilə) kəndində dünyaya gəlmişdi. Təkcə onu deyim ki, ədəbiyyat, elm, fəlsəfi və ictimai fikrimizin korifeylərindən olan Abbasqulu ağa Bakıxanov kimi ölməz dahi bu kənddə doğulmuşdur. Məşhur Quliyevlər (Quluzadələr) ailəsi (akademik

tarix və iqtisadiyyat üzrə doktorluq işlərinin müdafiəsi AMEA-nın İctimai Elmlər Bölməsinin Elmi şurasında keçirilirdi. Əlisöhbət müəllim bu şuraların üzvü idi və dəfələrlə rəsmi opponent, rəyçi kimi iştirak etmiş, müzakirələrdə maraqlı çıxışları ilə tanınmışdı. Allah ona qəni-qəni rəhmət etsin.

Fuad QASIMZADƏ,
akademik

YERİN GÖRÜNÜR, ƏLİSÖHBƏT MÜƏLLİM!

XX əsrin ən görkəmli ziyalılarından biri, Azərbaycan iqtisadi tarixinin, elminin yaradıcısı kimi Əlisöhbət Sumbatzadə haqqında tariximizdə unudulmaz səhifələr çoxdur. Mən bu böyük alim haqqında bir nezə dəfə qəzetin saylarında öz fikirlərimi bildirmişəm. Biz Əlisöhbət Sumbatzadə məktəbindən çıxmığımızla, Əlisöhbət müəllimin adı ilə bağlı olan elm məktəbinin, daha doğrusu, akademiyaasının üzvləri olmağımızla fəxr edirik. Öyünürük ki, biz də onun elm ocağında isinmiş, qələm tutmağa yiyələnmiş, ondan elmi məsləhətlər alaraq, qarşımıza qoyduğu elmi problemlərin həllində iştirak etmiş, bir sözlə, Azərbaycanda Sumbatzadənin adı ilə bağlı elm karvanının adı üzvləri sayılmışıq. Bu, təkcə bizim yox, bu məktəbin bütün üzvləri üçün şərəf və şöhrətdir.

Məmmədpaşa - texnika elmləri doktoru, İsrəfil - texnika elmləri doktoru, Lenin mükafatı laureatı və tarix elmləri doktoru Danil Quliyev qardaşları), rəssamlığın ən uca zirvəsinə yaxınlaşan, bu sahədə əsl Allah vergisi olan Səttar Bəhlulzadə, istedadlı şair Tofiq Bayram və digər görkəmli alimləri, sənətkarları ilə bu kənd haqlı olaraq fəxr edə bilər. Mən Əlisöhbət müəllimi təkcə görkəmli tarixçi alim (XIX əsr Azərbaycan tarixinə dair sanballı tədqiqatların müəllifi kimi), tarixi mövzuda olan əsərləri - sənaye və xüsusən kənd təsərrüfatına, sosial-iqtisadi məsələlərə dair olduğuna görə həm də iqtisadçı alim deyil, eyni zamanda əsl mütəfəkkir-alim, filosof-alim sayıram. Əvvəla, ona görə ki, xeyli müddət fəlsəfə institutunda işləyib, ali məktəblərimizdə tarix fənlərindən, bəlkə daha çox fəlsəfədən dərs deyib. İctimai elmlər üzrə Elmi Məlumat Mərkəzinin şöbə müdiri, 1957-1959-cu illərdə Milli Elmlər Akademiyasının ictimai elmlər üzrə vitse-prezidenti olub. Ali məktəblərdə fəlsəfədən dərs deyib, tədqiqatlarında fəlsəfi təhlilə geniş yer verib. Onun əsərlərini oxuyan hər kəs belə nəticəyə gəlir ki, o, tarixçidir, iqtisadçıdır, həm də filosofdur. Bəli, onun əsərlərində sosial-iqtisadi, sosial-fəlsəfi analiz üstünlük təşkil edir. Sumbatzadə ilə söhbət edəndə də aydın hiss edirdik ki, o, tarixçi, iqtisadçı və filosof

Şərq müdrikliyini yada salan, elimizin, elmimizin ağsaqqalı Əlisöhbət müəllim dağ qartalı, ucalıq timsalı idi. Baxışında dünya mənalanan, duruşunda dünyalaşan bu insan əfsanə və nağıllarımızdakı qartalları, qəhrəmanları xatırladırdı, gözələrimiz önündə bütün əzəməti, bütün vüqarı ilə canlandırırdı. Çox qəribədir, onun üreynin təpəri artanda, qüruru dağlar aşanda, çöhrəsi sərtləşəndə, gözləri şimşəkləşəndə, bəyaz salxım saçları pərişanlaşanda bir ayrı görkəm alar, dağ qartalına bənzəyirdi. Akademik Əlisöhbət müəllim dünya görmüş, zaman yaşamış şöhrətli alim idi. Düşüncəsi dərin, fikri aydın, məntiqi güclü, erudisiyası geniş, hafizəsi qibtəedici idi. Onun hər bir əsəri Azərbaycanın ictimai elmlərinə bir tühfə idi. Bu gün də biz Əlisöhbət müəllimin əsərlərindən bəhrələnir, onları diqqətlə müəllim edirik, inkişaf tarixi barədə baxışlarımızı daha da zənginləşdiririk. Ulu Tanrıdan ona rəhmət diləyirəm.

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
akademik

TARİX ELMİ SAHƏSİNDƏ NƏ QAZANMIŞAMSA, MÜDRIK ALİMƏ BORCLUYAM...

Azərbaycan xalqının böyük oğlu, böyük alimi, böyük ictimai xadimi akademik Əlisöhbət Sumbatzadə, nəinki Qafqazda, Sovet Birliyində, habelə dünyada tanınmış alim idi.

Sumbatzadə, nəinki Qafqazda, Sovet Birliyində, habelə dünyada tanınmış alim idi. O, Azərbaycanda tarix elmi, iqtisad elmi, ədəbiyyat elmi və başqa elmlərin inkişafında yeni-yeni uğurlar və qələbələr qazanılmasında əvəzolunmaz xidmətlər göstərmişdir. Uzun müddət Azərbaycan Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, akademik katibi və İqtisad, Tarix və Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru olmuşdur. Bu elmlərin inkişafında uğurlar qazanılmasında Əlisöhbət Sumbatzadənin əməyi nə danılar, nə udular, nə də yaddan çıxar. Əlisöhbət müəllim bizim elmimizi, mədəniyyətimizi, milli varlığımızı dünyaya tanıtdıran Azərbaycan oğlu idi. Hər tərəfli biliyi, geniş erudisiyası, güclü məntiqi və dərin müşahidə qabiliyyəti heyrət doğururdu. O, Azərbaycanda ictimai və humanitar elmlərin inkişafına öz dəyərli töhfəsini vermişdir. Əlisöhbət Sumbatzadə təkrarsız müəllim, çoxlu tələbələri ilə tanınan, sevilən tərbiyəçi idi. Əlisöhbət müəllim Qafqaz tarixçilərinin sevimlisi, əzizi və şöhrətli idi. O olan məclisdə həç kəs tamada ola bilməzdi. Əlisöhbət müəllim böyük alim idi. Onun cild-cild əsərləri xalqımızın tarixinə və taleyinə işıq saçdı. Azərbaycan xalqının mənşəyi haqqında xüsusi monoqrafiyası dərin məzmunu, qayəsi və siqleti ilə Azərbaycan ictimaiyyətinin diqqətini çəkmişdi.

O, vaxtı ilə yazılmış "Azərbaycan tarixi" üçcildliyinin aparıcı müəlliflərindən idi. Bəlkə oxucuların çoxu onun şəxsiyyətinin görünüşünü bilmirlər. O, sərv boylu, şux qamətli, ləngər yerişli idi. Mənalı gözlərində, qartal baxışında, həbəşi çöhrəsində dünya mənalanırdı. Dalğın, dümağ saçları onun nuraniliyini, müdrikliyini aşkarlayırdı. Onun geniş qəlbi, ürəyi özündən böyük şəxsiyyət idi. Azərbaycan oğlu idi. Qeyretli ilə, vicdanı ilə, əməli və arzusu ilə seçilən Azərbaycan oğlu. Mən fəxr edirəm ki, onun tələbəsi olmuşam. Ondan dərs almışam, kamala yetmişəm. Tarix elmi sahəsində nə qazanmışamsa, az-çox hansı uğurlarım olubsa, ona görə bu böyük insana, müdrik alimə borcluyam.

Teymur BÜNYADOV,
akademik

MƏN ONDAN HƏMİŞƏ ATA QAYĞISI GÖRMÜŞƏM

Akademik Əlisöhbət Sumbatzadə mənim həm universitetdə müəllimim, həm də Elmlər Akademiyasında iqtisadiyyat üzrə aspiranturaya daxil olduqdan sonra elmi rəhbərim olub. Mən onun rəhbərlik etdiyi "Azərbaycanın iqtisadi tarixi və fikir tarixi" şöbəsində kiçik elmi işçi, baş elmi işçi işləmişəm, sonralar məni həmin şöbəyə müdir təyin edib. Uzun müddət akademik

Ə.Sumbatzadənin ictimai elmlər üzrə müdafiə şurasında onun elmi katibi kimi işləmişəm. İstər tələbəlik vaxtı, istərsə aspirantura illərində, istərsə də onun rəhbərliyi altında şöbənin bir işçisi kimi işlədiyim vaxtlarda ondan böyük qayğı, elmi işlərimdə kömək və bir ata kimi məsləhətlər eşitmişəm. Əlisöhbət müəllim, sözün əsl mənasında, Azərbaycanın işıqlı ziyalılarını dəstəkləyən - ən görkəmli simalardan biri olmuşdur. Onun Azərbaycan iqtisad elmində yeri, ilk növbədə, respublikamızın iqtisadi tarixinin və fikir tarixinin öyrənilməsi ilə bağlı məktəbin yaradılması ilə əlaqədardır. O, Azərbaycanın təxminən 200 illik iqtisadi tarixini öz əsərlərində əks etdirmiş və onun məktəbinin tələbələri bu işi sonra davam etdirmişlər.

Əlisöhbət müəllim, nəinki respublikamız daxilində, eyni zamanda o zamankı Sovet İttifaqı və dünya miqyasında tanınmış alimlərdən biri kimi Azərbaycan elmini müxtəlif səviyyəli beynəlxalq görüşlərdə, elmi-nəzəri konfranslarda və dünya simpoziumlarında təmsil etmiş, öz çıxışları və fikirlərlə hamını heyran etmişdir. Onun əziz xatirəsi bütün xalqımızın və tələbələrinin qəlbində həmişə yaşayacaqdır.

Qüdrət
ƏBDÜLSƏLİMZADƏ,
professor

YYAT

7-13 april 2022-ci il

**«Avand Sığorta Brokeri» MMC-nin 31 dekabr 2021-ci il
tarixinə BALANS HESABATI**

		manatla
Gəlirlər		Məbləğ
Əsas əməliyyat gəliri:		44 615 192,21
birbaşa gəlir üzrə sığorta haqları		44 193 828,06
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları		-
sığorta ödənişlərindən		404 297,83
sığortacıların payı üzrə		-
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissiyon müdirlər üzrə		17 066,32
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbət və ya mənfi)		2 307 805,28
İnvestisiya gəlirləri üzrə		2 388 960,50
Subrosiya gəlirləri		191 203,25
Sair gəlirlər		-
CÜMİ GƏLİRLƏR		49 503 161,24
Xərclər		
Əsas əməliyyat xərcləri:		35 315 711,67
sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə		31 979 715,02
qayıtların sığorta haqları üzrə		2 175 929,76
(tənzimləmə) xərcləri		28 861,36
təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları üzrə		1 131 205,53
qarşılıqların tədbirləri fonduna ayrımlar üzrə		-
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər		-
İşlərin aparılması xərcləri		6 108 008,95
Sair xərclər		39 875,43
CÜMİ XƏRCLƏR		41 463 596,05
Məlumi mənfəət (zərər)		8 039 565,19
Mənfəatin nizamlanma kapitalına yönəldilən hissəsi		-
Vergiyəyulmadan əvvəl mənfəət		8 039 565,19
Mənfəət vergisi		1 607 913,04
Hesabat dövründə xalis mənfəət		6 431 652,15
BÜDCƏYƏ və BÜDCƏDƏNKƏNƏR ÖDƏNİŞLƏR		
Göstəricilərin adları	Hesablan-mışdır	Faktiki ödənilmişdir
Mənfəətdən vergi	1 607 913,04	782 696,04
Ölümə dəyər vergisi	16 808,24	2 295
Gəlir vergisi	5 753,77	-
Ödəmə vergisi	30,52	-
Aksiylar	-	-
Ödəmə mənbəyindən sair vergilər	28 584,44	6 441,74
Vergi (4%)	77 0743,68	752 167,22
Sosial sığorta və təminat	28 4633,27	2 852 38,49
Məcburi ödənişlər (0,3%)	-	-
İctisadi sanksiyalar		

KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİK LƏR	Hesabat dövrünün sonuna	Hesabat dövrünün sonuna
I. KAPİTAL		
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	100,00	100,00
Emissiya gəliri		
Gəlir əhəmiyyətli kapital (səhmlər)		
Kapital cəmiyyətləri:		
digər kapital cəhiyyətləri		
Bölişdirilmiş mənfəət (ödənilmiş zərər)	-73 230,31	-75 763,39
(ödənilmiş zərər)		
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	3 697,74	-2 533,08
Məhsulət ucotı sayısından dəyişikliyə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər		
Kecmiş illər üzrə bölişdirilmiş mənfəət (ödənilmiş zərər)	-76 928,05	-73 230,31
Elan edilmiş dividendlər		
Çıxış kapitalı	-73 230,31	-75 663,39
II. UZUNMİDDƏTİ ÖHDƏLİK LƏR		
Sığorta cəhiyyətləri:		
Həyat sığortası sahəsi üzrə:		
Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə:		
Qarşılıqlaşdırma tədbirləri fəndə		
Uzunmüddətli fəz xərcləri		
Yaradan öhdəliklər		
Uzunmüddətli gəlir mənbəsinin öhdəlikləri		
Təxsisəlmə vərəqi öhdəlikləri		
Kreditör borcları:	5 807,62	6 016,36
amvən ödənilmiş zərər		
büdcə üzrə	924,44	0,00
sosial sığortaya və təminat üzrə		
digər məcburi ödəmələr üzrə		
sais təkliflər üzrə		
sair kreditörələr	4 883,18	6 016,36
Sair uzunmüddətli öhdəliklər:		
gəlirlik hesabət dövrünün gəlirli		
alınma avansları		
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	148 183,07	202 720,15
Təkrarsığorta gəliri	148 183,07	202 720,15
Təkrarsığorta üzrə		
Təsdiqi və ya səmərəndirəli hesabəmələr		
Sair öz qüvvəsindəki öhdəliklər	153 990,99	208 736,51
Çıxış kapitalı		
Qərar edilmiş fəz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Ödənilmiş öz qüvvəsindəki öhdəliklər		
Vergü və sair məcburi ödəmələr üzrə öhdəliklər		
Kreditör borcları:	0,00	21,60
amvən ödənilmiş zərər		
büdcə üzrə		
sosial sığortaya və təminat üzrə		
digər məcburi ödəmələr üzrə		
sais təkliflər üzrə		
sair kreditörələr	0,00	21,60
Sair qüvvəsindəki öhdəliklər:		
gəlirlik hesabət dövrünün gəlirli		
alınma avansları		
Təsdiqi və ya səmərəndirəli hesabəmələr	87 540,19	77 759,00
Sair öhdəliklər		
Çıxış kapitalı	87 540,19	78 025,12
ÇİMİ ÖHDƏLİK LƏR	241 530,88	286 761,63

		mənatla	
Gəlirlər		Məbləğ	
Ödəs əməliyyatı gəliri:		0,00	
birbaşa sığorta üzrə sığortə haqları			
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları			
sığorta ödənilməsi			
təkrarsığortacıların pəyi üzrə			
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr			
üzrə komissiyon			
Xalis sığorta etchivətlərinin			
dəyişməsi (mishbat və ya mənfə)			
İstəyətə gəlirləri üzrə			
Subroqasiya gəlirləri			
Sair gəlirlər		20 686,28	
CƏMİ GƏLİRLƏR		20 686,28	
Xərclər			
Ödəs əməliyyatı xərcləri:		0,00	
sığorta ödənilməsi və sığorta məbləğləri üzrə			
qaytarılan sığorta haqları üzrə			
tənzimləmə xərcləri			
quruluşlartaya verilmiş sığorta haqları üzrə		0,00	
quruluşlarnıa (tədbirləri) fonduna			
göymələr üzrə			
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər			
İşlərin aparılması xərcləri		23 219,36	
Sair xərclər			
CƏMİ XƏRCLƏR		23 219,36	
Mənfəətin nizamnamə kapitalına		0,00	
yöndənilən hissəsi			
Vərəqləndirilən əvvəl mənfəət (zərər)		-2 533,08	
Mənfəət vərgisi		0,00	
Hesabat dövrlənə xalis mənfəət (zərər)		-2 533,08	

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) aprelin 6-na olan USD /AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb.

AMB-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bankın aprelin 6-dan etibarən USD/AZN rəsmi məzənnəsi 1,7000 manat səviyyəsində müəyyən olunub.

**Atəşgah SŞ ASC-nin 31 dekabr 2021-ci il tarixinə
BALANS HESABATI**

[illegible]

Gəlirlər		Məbləğ
Əsas amaliyyət gəliri:		25 065 719,29
birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları		25 054 862,53
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları		-
sığorta ödənilərində		9 740,92
təkrarsığortacıların payı üzrə		
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr		201 115,84
üzrə komissiya müdflər üzrə		
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi		-1 602 496,45
(müsbət və ya mənfi)		
İnvestisiya gəlirləri üzrə		811 536,98
Subroqasiya gəlirləri		396 267,95
Sair gəlirlər		469 158,52
CƏMİ GƏLİRLƏR		25 340 186,29
Xərclər		
Əsas amaliyyət xərcləri:		14 007 042,92
sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə		10 546 125,85
qaytarılan sığorta haqları üzrə		984 102,26
tənzimləmə xərcləri		114 100,64
təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları üzrə		2 287 181,50
qarşılıqlıma tədbirləri fonduna		75 528,87
ayrılmazlı xərclər		
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər		
İslahat aparmılaş xərcləri		10 788 694,81
Sair xərclər		134 313,18
CƏMİ XƏRCLƏR		24 930 050,91
Məliyyə mənfəəti (zərər)		410 135,38
Mənfəətin nizammənə kapitalına		
yöndəldilən hissəsi		
Vergiləndirilmədən əvvəl mənfəət (zərər)		410 135,38
Mənfəət vergisi		82 027,08
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		328 108,30

[illegible][illegible]

BÜDCƏVƏ VƏ BÜDCƏDƏNKƏNƏN ÖDƏNİSLƏR		manatla	
Göstəricilərin adları	Hesablan- mırdı	Hesablan- mırdı	Faktiki ödənilmişdir
Mənfəətdən vergi	0,00	0,00	
Ölçmə dəyər vergisi	0,00	0,00	
Gəlir vergisi	0,00	0,00	
Öməklə vergisi	796,66	1304,44	
Torpaq vergisi	0,00	0,00	
Akizisiz	0,00	0,00	
Ödəmə mənbəyindən vergi	7645,20	8086,11	
(14%-10%)			
Sair vergilər (İcbari Tibbi Sığorta)	7320,48	6000,63	
Sosial sığorta və təminat (22%)	66160,08	72952,18	
Məcburi ödənişlər (3%)	25257,87	26219,71	
Məcburi ödənişlər (0,5%)	2744,17	4128,80	
İqtisadi sənayeçilər-gecikmə üzrə peniya	5746,42	5005,61	

1 milyard manata çatıb

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Neftin dəyəri və ağır növləri var. Bəs, nə üçün “Azəri Light” yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiymətli bəhə, emalı və distilləsi və nəqli asan başa çökən neft növüdür.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən yüngüldürsə, o, yüngüldən və süyun səthinə çıxır. “Azəri Light” yüngül neftdir və bəhahədir. Onun API çəkisi 34,5 dərəcədir.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Neftin dəyəri və ağır növləri var. Bəs, nə üçün “Azəri Light” yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiymətli bəhə, emalı və distilləsi və nəqli asan başa çökən neft növüdür.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən yüngüldürsə, o, yüngüldən və süyun səthinə çıxır. “Azəri Light” yüngül neftdir və bəhahədir. Onun API çəkisi 34,5 dərəcədir.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Neftin dəyəri və ağır növləri var. Bəs, nə üçün “Azəri Light” yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiymətli bəhə, emalı və distilləsi və nəqli asan başa çökən neft növüdür.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən yüngüldürsə, o, yüngüldən və süyun səthinə çıxır. “Azəri Light” yüngül neftdir və bəhahədir. Onun API çəkisi 34,5 dərəcədir.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Neftin dəyəri və ağır növləri var. Bəs, nə üçün “Azəri Light” yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiymətli bəhə, emalı və distilləsi və nəqli asan başa çökən neft növüdür.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən yüngüldürsə, o, yüngüldən və süyun səthinə çıxır. “Azəri Light” yüngül neftdir və bəhahədir. Onun API çəkisi 34,5 dərəcədir.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Neftin dəyəri və ağır növləri var. Bəs, nə üçün “Azəri Light” yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiymətli bəhə, emalı və distilləsi və nəqli asan başa çökən neft növüdür.

“Azəri Light” nə üçün yüngül neft sayılır?

Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən yüngüldürsə, o, yüngüldən və süyun səthinə çıxır. “Azəri Light” yüngül neftdir və bəhahədir. Onun API çəkisi 34,5 dərəcədir.

Neftin də yüngül və ağır növləri var. Bəs, nə üçün "Azeri Light" yüngül neft sayılır? Yüngül neft daha çox arzulanan, qiyməti baha, emalı və distilləsi və nəqli asan başa gələn neft növüdür. Əgər neftin API çəkisi 31,1 dərəcədən böyükdürsə, o, yüngüldür və suyun səthinə çıxır. "Azeri Light" yüngül neftidir və bahalıdır. Onun API çəkisi 34-35 dərəcədir.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

Ödəmədən zaman daşıdı nəzərdə anıq edilməmiş zəhmətliyi (qətiyyətlik) haqqında məlumat veririk.

Biz həqiqiyyəti ləğvədi subyektlərlə dillərdən cavabdan (dillə subyektləri) gözlərlə bəyənət veririk, ki, mütəxəssislər və mütəxəssislər təqdim etmiş nəzərdənkilərdə şübhəli gələn dillərlə bəyənət və digər məsələlər, habelə mütəxəssislər əldə etdikləri qərarın tədbirləri haqqında məlumat vermişdir.

Ləğvədi subyektləri dillərdən cavabdan (dillə subyektləri) gözlərlə bəyənət nəzərdənkilərdə bəyənətlərdən bir cür əldə dillərlə mütəxəssislərin təqdim etmişdir və ya bəyənətlərdən nə əldə mütəxəssislərin mütəxəssisləri edirik. Bu məsələni ləğvədi subyektləri əldəmədən qərar və ya qətiyyətlik və ləğvədi subyektləri bəyənət və ya qətiyyətlik bəyənət, məsələ haqqında bəyənətlərdən məlumat vermişdir məlumatın təqdim etmişdir qətiyyətlik fəayildəndən (qətiyyətlik fəayildəndən) qətiyyətlik şübhəli gələn əldəmədən qətiyyətlik bəyənət və ya qətiyyətlik bəyənətlərdən məlumatın verilməsindən qərar əldəmədən bəyənət, bir bəyənətlərdən ləğvədi bəyənətlərdən təqdim edirik.

"Invest Finance" MMC

A. Bəyənət

Bəyənət-sənəd

Ünvan: Həsən Əliyev küçəsi, ev 5A/56 AZ107, Bakı, Azərbaycan

29 Mart 2022-ci il

[illegible]

6 **Qarabağın görkəmli simaları**

7-13 aprel 2022-ci il

Şəmsi Badal bəy oğlu Badəlbəyli *Ensiklopediyada bir ömür*

Görkəmli Azərbaycan aktyoru və rejissoru, Azərbaycan SSR xalq artisti Şəmsi Badal bəy oğlu Badəlbəyli 1911-ci il fevralın 23-də Azərbaycanın qədim mədəniyyət mərkəzi olan Şuşa şəhərində görkəmli pedaqoq və ictimai xadim Badal bəy Badəlbəylinin (1875-1932) və Rəhimə xanım Qacarın (1880-1966) ailəsində dünyaya gəlmişdir.

Bakıda orta məktəbdə ibtidai təhsil almışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Ş.Bədəlbəyli Azərbaycan Pedaqoji Texnikumuna daxil olur, 1927-ci ildə buranın məzunudur. Bu illərdə o, böyük həvəslə özfəaliyyət dərnəyində iştirak edir, aktyorluq istedadını sınayır.

1927-1932-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında təhsil alır: iki il xalq çalğı alətləri şöbəsində, daha sonra kompozisiya nəzəriyyəsi sinfində Üzeyir Hacıbəylinin tələbəsi olur. Həmin illərdə Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında böyük qardaşı, bəstəkar və dirijor Əfrasiyab Bədəlbəylinin rəhbərlik etdiyi orkestrdə tar çalır. Bəzən C.Cabbarlının "Od gəlini" və "Sevil" tamaşalarında səhnə arxasından aktyorları tərda müşayiət edirdi. Eyni zamanda, dramaturq və rejissor Cəfər Cabbarlı ilə dostlaşaraq, ona səhnə ilə bağlı fəaliyyətində köməklik göstərir. Bu da onun rejissorluq sənətinə marağını artırır və o, C.Cabbarlının əsərlərinin tamaşalarında rejissor assistenti kimi çalışmağa başlayır.

1930-1932-ci illərdə "Gənc işçi" qəzeti redaksiyasında "İncəsənət və ədəbiyyat" şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışır, həmin qəzetin səhifələrində bir sıra tamaşalar haqqında məqalələr dərc olunur. 1932-ci ildən 1942-ci ilə kimi Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında rejissor assistenti və rejissor kimi fəaliyyət göstərir.

1933-cü ildə Ş.Bədəlbəyli Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığı tərəfindən Moskvaya rejissorluq üzrə təcrübə işinə göndərilir. Moskvada Mali Teatrda Şillerin "Don Karlos" əsərinin hazırlığında görkəmli rejissor K.Marçanaşvilinin rəhbərliyi altında

rejissor assistenti kimi təcrübə keçir. Həminin, İqilab teatrında rejissor A.Popovun yaradıcılıq emalatxanasında öz təcrübəsini zənginləşdirir, dramaturq N.Pogodin "Mənim dostum" əsərinin tamaşasının hazırlanmasında iştirak edir.

1936-cı ildə Bakıya qayıtdıqdan sonra Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında rejissor kimi fəaliyyətini davam etdirir. Bir sıra səhnə əsərlərinin tamaşalarına quruluş verir. Onlardan C.Cabbarlının "1905-ci ildə", "Od gəlini" əsərlərinin tamaşalarının hazırlanmasında Ş.Bədəlbəyli rejissor assistenti kimi iştirak edir. Xüsusilə onun M.F.Axundovun "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah" komediyasının səhnələşdirilməsi üzrə (rejissor M.Zeynalovla birgə) yaradıcılıq işi klassik komediyanın müasir təsiri kimi qeyd olunur.

1939-cu il 23 oktyabrda Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında Ş.Bədəlbəylinin rejissor kimi ilk müstəqil işi olaraq, C.Məmməd-quluzadənin "Ölürlər" əsəri tamaşaya qoyulur. Bu, onun yaradıcılığında yeni mərhələnin başlanğıcı olur.

1941-ci ildə həmin teatrda Ş. Bədəlbəylinin rejissorluğu ilə S.Rəhmanın "Xoşbəxtlər" əsərinin premyerası olur, V.Şekspirin "Kral Lir", Lermontovun "İki qardaş" əsərləri Ş.Bədəlbəylinin rəhbərliyi ilə səhnədə oynanılır. Sonrakı illərdə Ş.Bədəlbəyli digər teatrlarda çalışsa da, Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı ilə yaradıcılıq əlaqələrini davam etdirmiş, bu səhnədə yeni əsərləri tamaşaya qoymuşdur: o cümlədən, 1945-ci il noyabrın 17-də Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında Ş.Bədəlbəylinin rejissorluğu ilə S.Rəhmanın "Aşnalar" əsərinin premyerası olmuşdur.

1941-1942-ci illərdə Ş.Bədəlbəyli sovet ordusunun hissələri tərkibində İrana göndərilir, "Qırmızı Şərq", "Vətən uğrunda" qəzetlərinin müxbiri kimi Təbrizdə fəaliyyət göstərir. Burada Ş.Bədəlbəylinin rəhbərliyi altında həvəskar aktyorların iştirakı ilə Ü.Hacıbəylinin "Arşın mal alan", Z.Hacıbəyovun "Evliykən subay", "Əlli yaşında cavan" musiqili komediyaları tamaşaya qoyulur.

1943-cü ildə Ş.Bədəlbəyliyə Azərbaycan incəsənətinin inkişafında böyük nailiyyətlərinə görə Azərbaycan Ali Soveti Pəyasət Heyəti tərəfindən Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adı verilir. Ş.Bədəlbəyli bundan sonrakı illərdə də bir sıra hökumət mükafatlarına layiq görülmüş, fəxri fərmanlarla, orden və medallarla təltif olunmuşdur. 1943-1949-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrında bədii rəhbər vəzifəsinə təyin olunur. Həmin illərdə Ş. Bədəlbəylinin rejissorluğu ilə bu teatrın səhnəsində bir sıra Azərbaycan və xarici ölkə bəstəkarla-

rının musiqili komediyalarının premyerası olur.

O, F.Əmirovun "Gözün aydın", S.Ələsgərovun "Ulduz", Ü.Hacıbəylinin "O olmasın, bu olsun", "Arşın mal alan", S.Rüstəmovun "Durna" musiqili komediyasının tamaşalarını hazırlamışdır.

1949-1956-cı illərdə Ş.Bədəlbəyli M.Maqqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının direktoru və bədii rəhbəri vəzifəsində çalışır.

1950-ci il və sonrakı illərdə müxtəlif bayramlar və dövlət tədbirləri çərçivəsində konsertlərə quruluşlar verir. **Həmin dövrdən o, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrına da rejissor kimi dəvət olunur, Ü.Hacıbəylinin "Koroğlu", "Əsli və Kərəm" operasına yeni səhnə quruluşu verir, Z.Palığvilinin "Daisi" operasını tamaşaya qoyur.**

1956-1959-cu illərdə yenidən Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrında bədii rəhbər və direktor vəzifəsində çalışır. 1959-1965-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının direktoru və baş rejissoru təyin olunur.

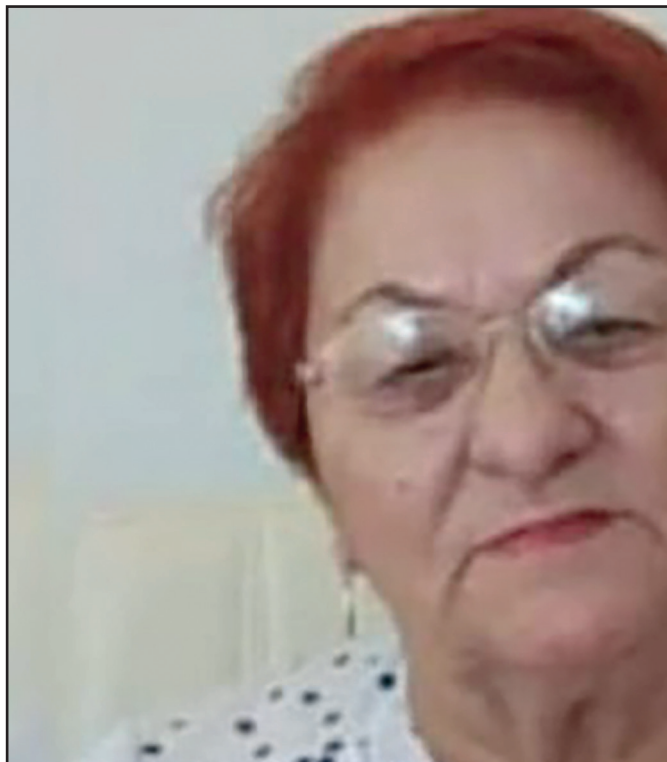
Ş.Bədəlbəyli bu teatrda çalışdığı zaman dünya musiqi klassikasına müraciət edir, eyni zamanda Azərbaycan bəstəkarlarının yeni operaları da onun rəhbərliyi altında tamaşaya hazırlanır. 1964-cü ildə Ş.Bədəlbəyli Azərbaycanın xalq artisti fəxri adına layiq görülür.

1965-1974-cü illərdə Ş.Bədəlbəyli təkrarən Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının direktoru və bədii rəhbəri vəzifəsində çalışmışdır. Bu illər ərzində Ş.Bədəlbəyli bu teatrda V.Dolizzenin "Keto və Kote" əsərini iki dəfə yeni quruluşda tamaşaya qoyur. Ş.Bədəlbəyli tərəfindən Azərbaycan bəstəkarlarının yeni musiqili komediyaları səhnələşdirilir. Onun rəhbərliyi ilə A.Məlikovun "Ləpələr" operettası S.Ələsgərovun "Sevindik qız axtarır", "Həmişəxanım", V.Adıgözəlovun "Nənəmin şahliq quşu", E.Sabitoglundun "Hicran" musiqili komediyasının premyerası olur.

1974-1976-cı illərdə Ş.Bədəlbəyli yenidən M.Maqqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının direktoru və bədii rəhbəri təyin olunur, Azərbaycan Teatr Cəmiyyəti İdarə Heyətinin sədri seçilir.

1978-ci ildə Ş.Bədəlbəylinin təşəbbüsü ilə Bakıda Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin nəzdində "Dostluq" teatri yaradılır, burada müxtəlif respublikaların tanınmış teatr kollektivlərinin qastrol tamaşaları təşkil olunur.

Şəmsi Bədəlbəyli 1987-ci il mayın 23-də vəfat etmiş, Bakıda Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Respublikanın görkəmli alimlərinin və tərcüməçilərinin çalışdığı bir elm mərkəzində işləmək onda nəşriyyat işinə böyük maraq yaratmışdı. Bu iş sonradan onun əsas missiyası, həyatının mənası olacaqdı. Əlbəttə ki, onun xarakteri qədər diribaşlığı, doğma dilinə bağlılığı və ədəbiyyata olan sevgisi də öz işini görmüşdü. İxtisasca bioloq-coğrafiyaçı olmasına baxmayaraq, bədii ədəbiyyata marağı çox böyük idi. Həm də tələmini ixtisasca bibliograf olan, söz-sənət vurğunu, özü kimi həssas və şair təbiətli bir insanla bağlamağa hazırlaşdıqından bu sahədə həvəsi ikiye artmışdı. Məhz bu həvəsi onu "Azərtədrisnəşr"-ə (indiki "Təhsil", keçmiş "Maarif" nəşriyyatına) gətirdi. Valida xanım 6 il bu nəşriyyatda coğrafiya dərsliklərinin redaktoru kimi çalışdı.

Hələ çox gənc olmasına baxmayaraq, öz təşəbbüsü ilə orta məktəblər üçün nəzərdə tutulan coğrafiya atlaslarını Azərbaycan dilinə ustalıqla tərcümə etməsi rəhbərliyin diqqətindən yayınmadı. Gələcək nəşirin zəhmətinin yüksək qiymətləndirilməsi onun işə olan həvəsini birə-beş artırdı. Bu, həm də onun nəşriyyat sahəsində qazandığı ilk uğuru oldu. Artıq ailə qurmuş, Rəhiməyə İmaməliyevlə əl-ələ verərək, arzularla dolu uzun bir yola çıxmışdılar.

Ailədəki səmimiyyət, sdaqət, ənanələrə və zəhmətə bağlılıq uzun illər hər ikisi üçün stimula oldu. Valida xanıma ailəsi və zəhmətsevərliyi bütün çətinlikləri və yorğunluqları unutturdu. Məhz buna görə də 1966-1992-ci illərdə elmi redaktor və böyük elmi redaktor olduğu, həm də həyat yoldaşı ilə birlikdə çalışdığı Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası Baş Redaksiyasına gələrkən Buzovnadən şəhərə gələn yol boyu söhbətləri elmdən, sənətdən olur, həmin gün hansı məqaləni necə işləyəcəyi haqda düşünə bildirdi. Bu düşüncələr, elmi müzakirələr sonralar çox sayda əsərlərin yaranmasına səbəb oldu. Burada işlədiyi 26 il ərzində 10 cildlik "Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası" və 2 cildlik "Uşaq ensiklopediyası"nda nəşr olunan yüzlərlə məqalənin tərtibçisi və müəllifi oldu.

1993-cü ildə təqaüdə çıxsda da, fəaliyyətini Rəhiməyə müəllimin unudulmuş qələm sahiblərinin əlyazmalarını nəşr etmək məqsədilə yaratdığı, 2003-cü ildən Valida xanımı tərk edərək ona əmanət qoyduğu "Boz oğuz" nəşriyyatında "Klassik irs və tərcümə ədəbiyyatı" şöbəsinin müdiri kimi, Azərbaycan Respublikası Xatirə Kitabı və "Qanun" nəşriyyatlarında redaktor olaraq davam etdirmiş, çoxlu sayda müxtəlif janrlı kitabların redaktoru (1993-2002) olmuşdur. "Azərbaycan salnaməsindən səhifələr", "Hikmət və kələm" ensiklopedik-məlumat kitablarının, dövrü mətbuatda dərc olunan elmi-publisistik yazıların müəllifidir. "İslam ensiklopediyası",

Qısa tanıtım

Valida İmaməliyeva 1937-ci il aprelin 1-də Bakının Buzovna kəndində ziyalı ailəsində dünyaya gəlir. Həmin gün bu körpə qızın böyük bir həyat eşqi və bir missiya ilə doğulduğunu heç kim bilmirdi. Tezliklə böyüdü, Buzovna qəsəbəsindəki 125 nömrəli məktəbdə orta təhsilini başa vurub, o vaxt S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin biologiya-coğrafiya fakültəsinə daxil oldu. Tələbə idi, amma çox cəsarətli, zəhmətsevər bir tələbə. Yəqin, elə buna görə də universiteti bitirməyi gözləmədən əmək fəaliyyətinə başlamışdı. Ali təhsilini başa vuranda (1955-1960) artıq iki illik təcrübəsi vardı, çünki o, AKP MK yanında Partiya Tarixi İnstitutunun (Sov. İKP MK yanında Marksizm-Leninizm İnstitutunun filialı) kiçik redaktoru idi.

"Azərbaycan nəşirləri, poliqrafıqları və jurnalistləri", "Bakı kəndləri" ensiklopedik kitablarını Valida xanım vaxtilə mərhum həyat yoldaşı ilə birlikdə hazırlayıb çap etdirmişdi. Bu işlər gecəli-gündüzlü, fasiləsiz zəhmətin bəhrəsi idi. Onlar bunu təmənnasız, xalqımızın mədəni irsinin, tarixinin yaşaması, gələcək nəsillərə yadigar qalması naminə edirdilər. "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" elmi mərkəzinin fəaliyyətə başladığı 2004-cü ildən rəhbərlik tərəfindən işə dəvət edilmişdir və hazırda "Kimya, biologiya, tibb, mikrobiologiya və torpaqşünaslıq" redaksiyasında çalışır. Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzinin apancı böyük elmi redaktoru, Biologiya, tibb redaksiyası müdirinin müavini.

Valida İmaməliyeva 50 ildən artıqdır ki, həyatının mənasına çevrilən nəşriyyat işi ilə, ensiklopediya, lüğətsünaslıq və tərcüməçiliklə məşğuldur. O, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü, Həsən bəy Zərdabi mükafatı laureatı, əmək veteranıdır. Dövlətimiz tərəfindən xidmətləri yüksək qiymətləndirilmiş, Azərbaycan Respublikasının "Əməkdar mədəniyyət işçisi" fəxri adına layiq görülmüşdür.

Valida xanım İmaməliyeva XX əsr Azərbaycan ziyalıların o nəslinə mənsubdur ki, onlar mədəniyyətimizin, mətbuatımızın inkişafı, mətbuat tariximizin, klassik irsimizin öyrənilməsi, tədqiqi naminə böyük xidmətlər göstərmişlər.

Onun adının mənası - ANA deməkdir. Valida xanım, sözün əsl mənasında, sözü ana kimi qoruyub, onun qayğısını çəkib və zərif çiynlərində sözün yükünü mətanətlə, ləyaqətlə daşıyıb. Bu zəriflik müqabilində güclü xarakterə malik qadındır. O, yarım əsrə yaxındır ki, Azərbaycan Milli Ensiklopediyasına yorulmadan, usanmadan, sonsuz məhəbbətlə xidmət edir. Bu fədakarlığın arxasında milli mədəniyyətimizə, klassik irsimizə, xalqa, vətənə, sözə böyük bir vətəndaş bağlılığı dayanır.

Bu gün Valida xanımın 85 yaşa gəlib çatması mənə inanılmaz görünür. Çünki bu gün də sonsuz bir entuziazmla, şövqlə öz işinin başındadır. Bu günlərdə çapdan çıxmış "Buzovna ensiklopediyası" onun böyük fəaliyyətinin nəticəsidir. Mən Valida xanıma uzun ömür, can sağlığı arzulayıram!

Çox yaşayın, Valida ANA!

Kənan Hacı

Azercell-dən yeni iPhone 13 modelləri alana 50GB internet paketi hədiyyə!

Apple Inc. şirkətinin Azərbaycandakı eksklüziv telekommunikasiya tərəfdaşı "Azercell Telekom" aprelin 1-dən etibarən tam yeni iPhone cihazlarını sifariş etmək imkanını yaradır. iPhone SE, iPhone 13 Green, iPhone 13 mini Green, iPhone 13 Pro Alpine Green və iPhone 13 Pro Max Alpine Green kimi möhtəşəm və ən yeni iPhone modellərini Azercell Eksklüziv mağazalarından əldə etmək mümkündür.

iPhone həvəskarlarını sevindirərək mobil operator Apple istehsalı olan yeni nəsil cihazları ilə ölkənin ən yüksək keyfiyyətli 4G şəbəkəsi vasitəsilə inanılmaz internet sürətini yaşamaq fürsətini yaratmaqdan məmnundur. Aparıcı mobil operator iPhone Green və iPhone SE modellərindən hər hansı birini əldə edən müştərilərə 50GB həcmində internet paketinə 3 aylıq abunəlik təqdim edir.

Qeyd olunan Apple smartfonlarını əldə etmək üçün müştərilərimiz aprelin 1-dən etibarən istənilən Azercell Eksklüziv mağazasına yaxınlaşa bilər. Ən müasir texnologiyaları istifadəçi rahatlığı ilə bir araya gətirən yeni iPhone modelləri "Super Retina XDR" displeyləri, enerjiyə qənaət etməyə imkan verən batareya, daha səmərəli A15 çipi və sürətli enerji toplama sistemi ilə təchiz olunmuşdur.

Təsisçi: Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ Baş redaktor: Aytən SƏMƏDZADƏ	ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI: Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyali Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Ayten Səmədzadə, Elşad Səmədzadə	Dizayner: Lamiyə NƏBİYEVƏ	Redaksiyanın ünvanı: Əliyar Əliyev küçəsi, 7 Redaksiya: +99412 566 09 60 Faks: +99412 514 14 27 Mühasibatlıq: +99412 566 63 08	Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnməmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500
---	---	--	---	--